

Overlegorgaan
Fysieke Leefomgeving

Directie Bestuursondersteuning
T.a.v. staatssecretaris van Openbaar Vervoer en Milieu
De heer C.A. Jansen

Cc aan minister van Infrastructuur en Waterstaat

Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL)
Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
www.overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl

Contactpersoon

M.H. de Beer
secretaris

T 070-4569656
M 06-52596983
Maaike.de.Beer@ofl.nl

Bijlage(n)

OFL-rapport verkenning NMP 2024

Datum 12 december 2024
Betreft Aanbieding advies OFL t.b.v. Nationaal
Milieuprogramma

Kenmerk

IENW/BSK-2024/361193

Geachte heer Jansen,

Met genoegen bied ik u bij dezen het rapport van de OFL-verkenning voor het Nationaal Milieuprogramma aan. Deze verkenning is in het voorjaar van 2024 gestart op verzoek van de toenmalig staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat. Uitkomst van de verkenning is een advies over het bundelen van krachten voor de doelen van het Nationaal Milieuprogramma (NMP): een schoon, gezond en veilig Nederland in 2050.

Ik blik terug op een bijzondere verkenning, waarin er mooie gesprekken waren met energieke en inspirerende mensen, die ieder op een eigen manier bezig zijn met het milieu. Mensen die gemotiveerd zijn om onze leefomgeving gezonder, schoner en veiliger te maken en ook anderen activeren hetzelfde te doen. Kortom, mensen die in mijn ogen het verschil kunnen maken.

Advies

Mijn advies aan u is om de krachten van overheid, maatschappelijk middenveld en bedrijfsleven te bundelen voor de uitvoering van het NMP. Maatschappelijke initiatieven zie ik nadrukkelijk als een essentieel onderdeel daarvan. Drie bouwstenen zijn mijns inziens van belang voor de krachtenbundeling:

1. Maatschappelijke dialoog - in continu gesprek over milieu
2. Coalitie voor uitvoering Maatschappelijke Milieuagenda
3. Programma Maatschappelijk Initiatief

Ik ben ervan overtuigd dat alle drie de bouwstenen nodig zijn. Ze hebben verschillende doelen en vullen elkaar aan. Ze kunnen tegelijkertijd, maar ook volgtijdelijk ingezet worden. In elk geval zullen ze op elkaar inwerken. De een kan dan ook niet losgezien worden van de ander.

Datum

12 december 2024

Toelichting op de verkenning

Uw voorganger heeft het OFL in het voorjaar van 2024 gevraagd om te 'adviseren over de manier waarop we het continue gesprek over milieu vorm kunnen geven.'

In haar Kamerbrief van mei 2024 over de voortgang van het Nationaal Milieuprogramma (NMP) schreef zij: 'Samenwerking tussen alle overheidslagen en de samenleving is noodzakelijk om verder te komen. Vertrouwen in elkaar, betrouwbaar zijn, oog hebben voor elkaars belangen en het samen willen werken aan een betere leefomgeving zijn cruciale randvoorwaarden voor de samenwerking. Dat kan alleen bereikt worden door continu met elkaar in gesprek te zijn.'

Met dit verzoek is het OFL een verkenning gestart om te onderzoeken hoe dat continue gesprek vorm zou kunnen krijgen. Gaandeweg de verkenning bleek dat de betrokkenen uit het ministerie eveneens inzicht wilden krijgen in:

1. de mogelijkheden om van de uitvoeringsagenda voor het NMP een document te maken dat gebaseerd is op gezamenlijke ambities en gedeeld eigenaarschap en;
2. hoe zij kunnen aansluiten bij beweging in de samenleving op het gebied van milieu en deze kunnen versterken.

Deze vragen heeft het OFL daarna meegenomen in de rest van de verkenning.

In de verkenning – die bestond uit drie werksessies met gesprekspartners uit het maatschappelijk middenveld en bedrijfsleven - ging extra aandacht uit naar maatschappelijke initiatieven. De reden daarvoor is dat zij tot nu toe beperkt betrokken waren in het al lopende participatietraject van het Nationaal Milieuprogramma, terwijl maatschappelijke initiatieven nu al met veel energie en motivatie aan oplossingen voor milieuproblemen werken.

Tot slot

Graag ontvang ik van u een schriftelijke reactie op het OFL-rapport. Bovendien stel ik voor om in de aanloop naar uw schriftelijke reactie met u in gesprek te gaan over samenwerking tussen maatschappelijk middenveld, bedrijfsleven, het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en andere overheden voor de uitvoering van het Nationaal Milieuprogramma. Het OFL kan u helpen daar handen en voeten aan te geven.

Hoogachtend,

Marleen Stikker

Onafhankelijk voorzitter Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving

